

Hoofdstuk 9

Vragen

1.

De wereldhandelsorganisatie gaat uit van non-discriminatie in het multilaterale handelsverkeer. Handelsblokken betekent echter per definitie discriminatie; interne tarieven worden immers afgeschaft, terwijl tarieven naar niet-participerende landen blijven bestaan. De WTO heeft echter handelsblokken toegestaan mits er sprake is van 'open regionalism'. Dat betekent dat tarieven voor derdelanden niet hoger mogen worden na oprichting of uitbreiding van het handelsblok. Daarnaast moet het handelsblok openstaan voor landen die toe willen treden.

2.

Het multilaterale handelsverkeer zijn de regels en structuren binnen de context van de wereldhandelsorganisatie; de WTO. Uitgangspunt is het creëren van multilaterale vrijhandel zonder tarieven en niet-tarifaire belemmeringen. Via onderhandelingsrondes wordt getracht het mondiale handelsverkeer stap voor stap vrijer te maken.

3.

Zowel handelscreatie als handelsverschuiving leidt tot productie en handel van een bepaald product ergens in het handelsblok. Dit betekent een verhoging van de intrahandel.

4.

Vooraf indien het tarief dat geldt voor het niet-participerende land wordt verhoogd na het tot stand komen van het handelsblok. Zie figuur 9.3

5.

Nee, er kan sprake zijn van handelscreatie waardoor het derde land niet negatief wordt beïnvloed. Daarbij kan het handelsblok een economische impuls krijgen waarbij juist importen van 'buiten' nodig zijn.

6.

Het statische effect ontstaat doordat het meest efficiënte bedrijf in het handelsblok in staat is te produceren en exporteren. Dus verschuiving van handelsstromen als gevolg van afschaffing tarieven. Tegelijkertijd ontstaat een dynamisch effect waarbij bedrijven in de gelegenheid zijn te reageren op de grotere markt. Denk hierbij aan samenwerking, fusies & overnames, toename concurrentie en dergelijke. In het algemeen zijn er twee effecten: een grotere markt en toename concurrentie.

7.

Door toename van concurrentie in het handelsblok zullen bepaalde sectoren en regio's (en inwoners) negatief worden beïnvloed. Kijk naar ontwikkelingen in het oosten van Duitsland en het zuiden van Italië.

8.

De dynamische effecten ontstaan als gevolg van:

- toename van de concurrentie in het handelsblok vanwege de afschaffing van handelsbarrières;
- de toename van de concurrentie, die leidt tot innovatief gedrag en het sneller op de markt komen van nieuwe producten en processen;
- het ontstaan van schaalvoordelen omdat de markt waaraan men levert groter wordt;
- extra investeringen die worden uitgelokt vanwege de vermindering van de onzekerheid in het zakendoen op de buitenlandse markt en de grotere markt.

9.

Een douane-unie heeft een extern tarief, terwijl de lidstaten van een vrijhandelsgebied zelf het externe beschermingsniveau mogen bepalen. De hierdoor ontstane verschillen maken het noodzakelijk om binnen een vrijhandelsgebied grenscontroles te hebben.

10.

De landen hebben verschillende visies en gedachten omtrent de hoogte van het externe tarief. In het ene land is sprake van een dynamische en concurrerende industrie en wil men een laag extern tarief, terwijl in het andere land de industrie (nog) niet kan concurreren; zij willen een hoger tarief. Ook de attitude van de overheid omtrent protectie is verschillend. Het overheidsbeleid in het ene land is veel liberaler dan in het andere land.

11.

Economische integratie betekent de versnelling van economische integratie op het terrein van internationale handel en investeringen. Het ene handelsblok is daar verder in dan het andere handelsblok. In ieder geval ontstaan statische en dynamische effecten en moet het bedrijfsleven rekenschap houden met steeds verdere liberalisering van de handel en het investeringsverkeer, of het nu is binnen handelsblokken of binnen het multilaterale handelssysteem.

12.

Economische unie is een gemeenschappelijke markt met veel harmonisatie en convergentie op allerlei overheidsterreinen. Er zijn echter nog wel wisselkoersrisico's, ook al zijn valuta's via overeenkomsten aan elkaar gekoppeld. In een monetaire unie zijn de wisselkoersrisico afwezig vanwege de definitieve vastklinken van onderlinge valuta's of als gevolg van een gemeenschappelijke munt.

13.

In principe zal het probleem van 'local content' in een gemeenschappelijke markt minder voorkomen dan bij een vrijhandelsverdrag omdat er bij een gemeenschappelijke markt sprake is van één buitentarief. Hierdoor staat er geen 'achterdeur' open om de gemeenschappelijke markt via het land met het laagste tarief binnen te komen. Om er echter zeker van te zijn dat goederen in de regio zijn geproduceerd moet wel een Certificaat van Oorsprong kunnen worden getoond waaruit blijkt dat een 'substantieel' deel van de toegevoegde waarde binnen de gemeenschap heeft plaatsgevonden (zie ook bijlage 5).